

del heraf og den atlantiske alliance. Men EU's, OSCE's og NATO's nye samarbejde med de øst- og centraleuropæiske lande og Rusland og Ukraine må også med i det nye NATO-koncept.

De nye typer af forandringer og sikkerheds-trusler for et udelte Europa stiller nye krav til NATO's evne til samarbejde. Spredningen af masseødelæggelsesvåben, terrorisme, etniske konflikter og minoritetshåndtering, flygtningestrømme, økonomisk kriminalitet er blandt de nye udfordringer, hvor netop samspillet mellem FN, NATO, OSCE og EU kan finde nogle nye former.

Spørgsmålet om staternes egen evne til at håndtere grænseoverskridende eller interne konflikter, som påvirker nabolandene i en hel region, stiller os over for spørgsmålet, om folkeretten står over menneskeretten.

Udenrigsministeren har bedt DUPI om at lave en udredning af de politisk-juridiske aspekter af mulighederne for at gribe ind, hvor stater tilsidesætter internationale retsregler. Denne udredning ser vi meget frem til og kan i denne situation blot ærgre os lidt over, at den først foreligger i slutningen af 1999, når vi har brug for at diskutere den igennem hele 1999.

Når nødhjælp og observatørkorps eller når fredsbevarende militære tropper sættes ind som led i aftaler om fredelige løsninger og bilægges af stridigheder, er dette også en del af de nye arbejdsopgaver, som NATO skal deltage i. Derfor skal et ligeværdigt stærkt samarbejde mellem OSCE, NATO og EU til at finde sin form, som kan rumme netop den mangfoldighed, som Europas gamle og nye selvstændige stater repræsenterer.

NATO's struktur må smidiggøres, som også ministeren siger det, og krisestyringen indtænkes såvel i NATO som i FN som i OSCE. NATO's rolle som hele verdens politibetjent er en primitiv forsimpning af debatten og afvises heldigvis også af NATO's egne medlemslande.

NATO's nye rolle bør efter vores opfattelse tage sit udgangspunkt i det nye udelte Europa. Vi står i en brydningstid, hvor vi opfordrer regeringerne til, at NATO's rolle i et ligeværdigt samspil med EU og OSCE sikres, også på topmødet i Washington.

Det af SF fremsatte forslag til vedtagelse kan Socialdemokratiet ikke støtte, men jeg kan på regeringspartierne vegne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget fastslår, at NATO i varetagelsen af de nye opgaver skal handle i overensstemmelse med folkeretten og formål og principper i FN's pagt.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 29).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår her- efter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg har to spørgsmål til fru Helle Degn.

Fru Helle Degn refererede det amerikanske synspunkt, som jo er kendt, om, at Europa må påtage sig flere opgaver og flere udgifter til egen sikkerhed, om man så kan sige. Jeg vil spørge, hvad Socialdemokratiets holdning er til den debat. Er fru Helle Degn med refereringen af det synspunkt enig i, at Danmark skal forøge sine forsvarsudgifter, eller hvad ligger der i det?

Det andet synspunkt, fru Helle Degn refererede, var vigtigheden af at videreføre den nukleare del af NATO's strategi. Udenrigsministeren var også inde på det i sin besvarelse. Betyder det, at Socialdemokratiet nu i modsætning til 1980'erne, hvor man stemte for dagsordener her i Folketinget og var med til at udarbejde dagsordener her i Folketinget, der gik imod førstegangsbrug, har forladt det standpunkt, at det er forbryderisk mod menneskeheden at anvende atomvåben, også førstegangs? Er det udtryk for et herresving?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må indrømme, at det forslag til vedtagelse, som nu fru Helle Degn fremsætter på vegne af regeringspartierne, er temmelig overraskende i sit indhold. Når jeg siger, det er temmelig overraskende, er det på baggrund af den tale, som udenrigsministeren holdt for lidt siden, hvor udenrigsministeren jo lægger op til, at NATO skal have lov til at lave militære aktioner uden for sit område og uden FN-mandat. Det er jo i strid med folkeretten, det er i strid med FN's charter.

Men nu kommer regeringspartierne og siger, at NATO skal handle i overensstemmelse med FN's charter. Så må man jo sige, at så hænger tingene jo ikke længere sammen, og derfor vil